

Kompostiranje

Kompostiranje je najstariji način recikliranja otpada. Radi se o postupku biološke razgradnje organskih materijala, čime se biološki otpad smanjuje, a kao rezultat toga nastaje kompost koji sadrži humus i druge hranjive tvari.

Zašto kompostirati?

Organski otpad čini preko 30% ukupnog otpada u kućanstvu. Stoga, izdvajanjem organskog otpada štedimo deponijski prostor i ne onečišćujemo bespotrebno svoj okoliš. Neadekvatnim zbrinjavanjem zelenog otpada se potiču procesi truljenja što dovodi do stvaranja neugodnih mirisa. Također, paljenjem zelenog otpada stvara se dvostruka šteta- uzaludno se troši kisik i onemogućuje povratak hranjivih tvari u tlu.

Kompostiranjem iz organskog otpada nastaju vrijedne organske tvari koje poboljšavaju strukturu tla, pomažu zadržavanju vlage, tlo čine prozračnijim, povećavaju mikrobiološku aktivnost tla, obogaćuju ga hranjivim sastojcima te povećavaju otpornost biljaka na nametnike i bolesti.

Proces kompostiranja

Kompostiranjem se biootpad aerobno razgrađuje pri čemu nastaje ugljikov dioksid, voda, toplina i **KOMPOST** kao konačan produkt.

Postupak kompostiranja traje relativno dugo, od 10 do 12 mjeseci, i ima tri glavne faze:

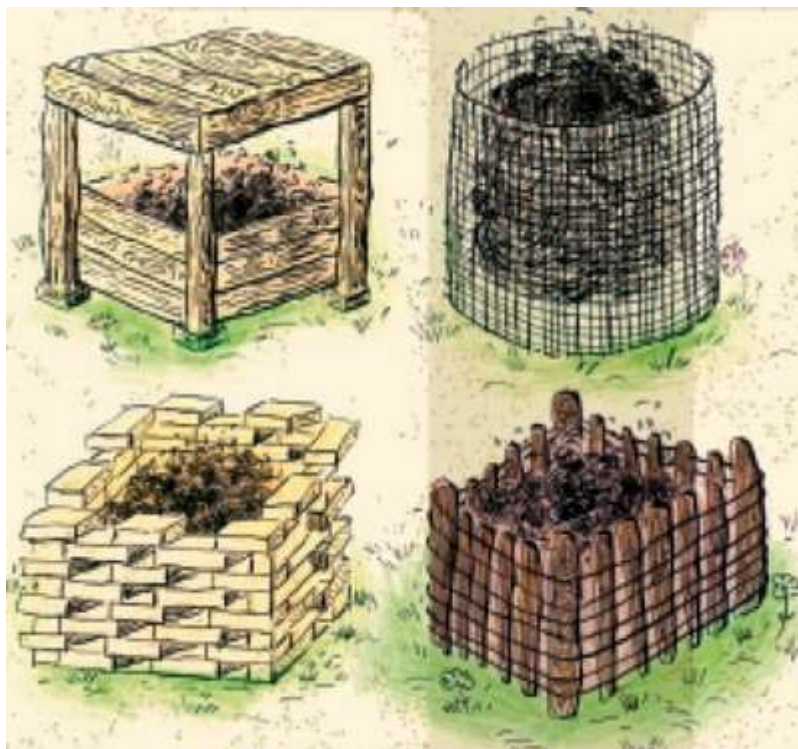
Prva faza je faza razgradnje u kojoj glavnu ulogu imaju mikroorganizmi (bakterije i dr.). Oni prvi napadaju kompostnu masu i razgrađuju je, i pritom se oslobađa velika količina topline (do 70°C na 1 m³ kompostne mase), koja uništava sjemenje korova i uzročnike bolesti.

Druga faza je faza pretvorbe. U toj se fazi temperatura smanjuje, broj mikroorganizama se povećava, a kompostnu masu nastanjuju i prve gljivice, plijesni, kvasci dr.

Treća faza je faza izgradnje. U toj se fazi pojavljuju prvi višestanični organizmi (npr. gliste) koje miješaju i usitnjavaju materijal te koji probavom stvaraju tzv. kompostne grudice.

Gdje kompostirati?

Za kompostiranje nije potreban veliki prostor. Svatko može svoj reciklažni kutak napraviti bilo gdje u vrtu, a korištenjem prikladnog spremnika za kompostiranje čak i na balkonu ili u garaži. Najpogodnije mjesto za kompostiranje je sjenoviti kut vrta/dvorišta zaštićen od izravnih udara vjetra (izbjegavati mračna i hladna mjesta). Kompostirati možemo u hrpi koja može biti slobodnostojeća, ograđena drvom, ciglom, žicom ili u specijalnim komposterima koji se mogu kupiti u trgovini.

Što kompostirati?

Bio otpad bogat UGLJIKOM: pokošena trava, lišće, uvelo cvijeće, korov, usitnjeno granje, pepeo drvenog ugljena ili drva,...

Bio otpad bogat DUŠIKOM: sirovi ostaci povrća, kora krumpira, ostaci voća, kora agruma (usitnjena), talog kave, ostaci čaja, ljuske jaja,...

NE KOMPOSTIRATI: osjemenjeni korovi, lišće oraha, bolesne biljke, otpaci kuhanih jela (privlače štakore), meso, kosti, velike količine novinskog papira, časopisi u boji, pelene, izmet, ostaci duhana, sadržaj vrećica iz usisavača i pepeo kamenog ugljena.

Zbog spore i teške razgradnje nije preporučljivo odlaganje čepova od pluta, ljuski oraha, češera i kosti. Nikako ne stavljati otpatke koje sadrže kemikalije np. stare lijekove, ulja, plastičnu ambalažu, bojano impregnirano drvo i stiropor,...

Kako kompostirati?

1. Usitniti organski otpad kako bi se lakše razgradio;
2. U približno jednakom omjeru pomiješati organski otpad bogat dušikom (brže se razgrađuje i osigurava vlagu) i organski otpad bogat ugljikom (sporije se razgrađuje i osigurava prozračnost);
3. Materijal staviti na hrpu (na dno je poželjno staviti sloj granja radi prozračnosti) i zaštititi ju od prejakog sunca i oborina. To ćemo učiniti tankim slojem zemlje, slojem suhe trave, lišća, sijena, vrećama od jute ili kartonom. Ne pokrivati plastičnim vrećama;

4. Hrpu povremeno (bar jednom mjesečno) preokrenuti kako bi osigurali prozračivanje, jer zrak je neophodan za rast i razvoj organizama u kompostu i sprečava pojavu neugodnih mirisa.
HRPU NIKADA NE SMIJEMO ZBIJATI;

5. Provjeriti vlažnost komposta - iz dubine hrpe uzeti šaku kompostnog materijala i lagano ga stisnuti. Ako iz šake curi tekućina, previše je vode. Ako se u stisnutnoj šaci ne osjeća vlažnost, voda nedostaje. Kada materijal u šaci ostaje zbijen u grudi, vlažnost je primjerena. Možda će u ljetnim mjesecima kompost trebati povremeno vlažiti, a zimi ga zaštititi od prevelike vlage;

6. Nakon 9-12 mjeseci, kad kompost postane rastresit, tamne boje i poprimi specifičan miris "šumske zemlje" umiješajmo ga u zemlju svog vrtnog ili kućnog bilja.

Važno!

Materijal za kompostiranje nikad ne stavljamo u rupu u tlu, jer će zbog nedostatka kisika doći do truljenja i neugodnog mirisa.

Kompostište ne smještamo na kamenu, betonu ili neku drugu nepropusnu podlogu.

Kompostna hrpa mora biti u izravnom dodiru s tlom kako bi mikroorganizmi iz tla imali nesmetan pristup kompostištu.

Pokošenu travu na hrpu stavljamo u vrlo tankom sloju zbog opasnosti od truljenja. Pokošenu travu prethodno ostavimo da se prosuši.

Organski otpad usitnimo i mješamo, a svaki odloženi sloj možemo posuti vrtnom zemljom ili gotovim kompostom. To će pospješiti proces razgradnje kompostnog materijala.

Problemi i rješenja

MOJA KOMPOSTNA HRPA SMRDI!

Nedostaje kisika ili ima previše dušika. Preokrenite hrpu kako biste omogućili prozračivanje i dodajte suhog materijala da upije vlagu (npr. grančice, suho lišće)

MOJ OTPAD SE NE RAZGRAĐUJE / NIŠTA SE NE DOGAĐA!

Strpljenja molim! Za proizvodnju zrelog komposta potrebno je otprilike godina dana. Za hladnog vremena živi organizmi (bakterije) su manje aktivni.

HRPA JE PRESUHA!

Pošpricajte hrpu vodom no, pazite da ne pretjerate. Prevelike količine vode zatvorit će zračne prolaze te dovesti do ugibanja organizama kojima je potreban zrak, čime ćete zatvoriti proces kompostiranja.

HRPA JE PREVLAŽNA!

Preokrenite hrpu i dodajte materijal koji će upiti suvišnu vlagu (npr. piljevina, suho lišće)

MOJA HRPA PRIVLAČI KUKCE!

Kukci imaju važnu ulogu u kompostiranju. No, ukoliko se pojačano skupljaju muhe, možda u hrpi ima mesnih otpadaka koje treba izbjegavati! Također, preporučljivo je otpatke povrća i voća prekriti tankim slojem zemlje ili lišća.